

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) XXXIX (33)

Štev. (No.) 24

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

19. junija 1980

Ob 400-letnici ustanovitve mesta Buenos Aires

Pred prvo svetovno vojno je učitelj v gorenjski kmečki vasi dejal učencem: „Ker nimamo dovolj časa, ne bomo obravnavali snovi o Južni Ameriki. Pa saj tja tako ne bo nihče nas nikoli potoval!“

Minevala so leta in v najbujnejši domišljiji si nihče ne bi mogel predstavljati, da bo nekoč prispela v Buenos Aires slovenska izseljenska skupina. In tako bo ostalo velemesto Buenos Aires zabeleženo v knjigi slovenske zgodovine. V preteklosti smo bili Slovenci in stiku predvsem z germansko kulturo in deloma z latinsko na zahodu, medtem ko je španska bila povsem odtujena slovenskemu mišljenju in življenju.

Slovenska zgodovina navaja (ne upoštevajoč polpretekle dobe) le tri stike med Slovenijo in Španijo: a) zgodovinsko obdobje, ko so Habsburžani vladali v Španiji do leta 1521. V tej dobi so plemiči — po Valvazorjevih kronikah — odposlali v Španijo manjše število slovenskih vojakov; b) prihod nekaterih španskih jezuitov v Gradec, kjer je dovršil višješolstvo prvi rod koroških jezuitov; c) romanja posameznikov v Kompostelo.

Človek je ustvarjalec kulture. Ta pa ga istočasno vzgaja ali prevzgaja. Slovenci doprinašamo svoj sorazmerno znatni delež k argentinskemu napredku. Pravtako vpliva argentinsko okolje na naš razvoj. Včasih je ta vpliv morda negativen, npr. kadar prevzemamo tukajšnje površino in neodgovorno miselnost. Brez dvoma pa se lahko oplajamo v krogih, kjer zavzema špansko-argentinska kultura visoko raven in kjer prevladuje optimistično razpoloženje pristno južnjaškega temperamenta. Postali smo sestavni del argentinske družbe in sograditelji njene bodočnosti. Poznanje in priznanje njene slavne preteklosti je ne samo naša državljanska dolžnost, temveč nam to veleva tudi čut hvaležnosti, s čemer lahko počastimo 400-letnico Buenos Airesa.

Prvo naselje Buenos Airesa je po zgodovinskih virih ustanovil leta 1536 guverner Pedro de Mendoza. Vendar se zaradi neprimerne zemljepisne lege in strateških pomislekov ta zaselek ni dolgo ohranil.

11. junija 1580 je nato španska skupina pod vodstvom guvernerja Juan de Garay-a postavila zakonite in gradbene temelje današnjemu Buenos Airesu. Ta naselbina je bila simbol krščanske vere in zaupanja v špansko poslanstvo v Ameriki.

Velik del kastiljskih osvojitvev in kolonizacije je, sad herojstva in vztrajnosti. Prvotna preprosta naselbina Buenos Airesa je kazala več delavnosti kot pustolovskega duha, več pričakovanj kot obljub, več domiselnosti kot poveljnih okoliščin. Pionirji španskih naselbin v pampi — moški in ženske — so vedeli, da prihajajo kot kolonisti semkaj in to za vedno, da tu ni zlata ne srebra kot v Peruju in Mehiki. Prvi časi so bili polni skrbi, dela in žrtev. Zato plemiški naslovi niso imeli posebne važnosti. Še danes se Buenos Aires odlikuje po neki brezskrbni preprostosti in enostavnosti. Kolonialnemu Buenos Airesu je tudi v ponos, da v njegovi okolici niso izkoriščali Indijancev in zamorcev. Leti so predvsem bili zaposleni pri domačih delih. Napredek mesta pa je bil sad dotokov evropskega prebivalstva. Mesto se je iz leta v leto spreminjalo in imelo ter ima odločilno besedo pri vseh argentinskih zgodovinskih dogodkih in kulturnih presnovah.

Sedaj poteka 400 let življenja v Buenos Airesu. Čakajo ga še nadaljnje dobe razvoja. Koliko tega bomo prehodili mi skupaj z ostalimi argentinskimi državljani po tem južnem argentinskem mestu, ki bo ostalo pomembno tudi za slovensko zgodovino in bodočnost?

K. C-i.

Predsednik NO za Slovenijo Miloš Stare - petinsedemdesetletnik

Miloš Stare je te dni praznoval petinsedemdesetletnico svojega življenja in je nad petdeset let dela posvetil slovenskemu narodu in Krščanski demokraciji — Slovenski ljudski stranki, ki jo sedaj vodi po vzorih predhodnikov dr. Janeza Evangelista Kreka, dr. Antona Korošca, dr. Franca Kulovca in dr. Miha Kreka. Zdaj v zdomstvu pa je Miloš Stare tudi predsednik Narodnega odbora za Slovenijo, predstavništva vseh Slovencev razkropljenih po svetu.

Tudi je naš jubilat ustanovitelj, lastnik in odgovorni urednik našega tednika Svobodna Slovenija, v katerega smo vtihotapili ta članek, ker smo prepričani, da zaradi njegovega dela in zaradi pomembnosti stvari, ki jo predstavlja, ne smemo in ne moremo pustiti, da bi šli molče mimo njegovega jubileja.

Miloš Stare se je rodil 11. junija 1905 v krepki kmečki družini v Dobu pri Domžalah. Oče mu je zgodaj umrl; ko se je mati vnovič poročila, je za mladega Miloša prevzela skrb teta v Ljubljani. Študiral je na klasični gimnaziji, bil član katoliških srednješolskih organizacij in dijaške kongregacije, ki jo je vodil pesnik Šilvin Sardenko. Še kot višješolac je zaslovel kot igralec in režiser, vrsto let je nastopal na deskah Ljudskega odra. Znano je, da je prav na njegovo prošnjo Oton Župančič dovolil njegovi dijaški igralni skupini izvedbo krstne predstave drame „Veronika Deseniška“. Po maturi se je vpisal na pravno fakulteto ljubljanske univerze in po končanem študiju nekaj časa praktičiral na sodišču, nato pa se je posvetil advokaturi. Kot akademik je aktivno delal v akademskih društvih in posegal tudi v politično delo. Na povabilo dr. Mihe Kreka je prevzel delo v Krekovi advokatski pisarni; vodil je delo pa tudi spremljal dr. Miha Kreka pri političnem delu in kmalu že tudi sam nastopal na političnih shodih. Pri volitvah leta 1938 je bil tudi izvoljen za državnega poslanca za okraj Ljubljana-okolica. Ko je bil nato dr. Miha Krek imenovan za ministra, je Miloš Stare prevzel njegovo pisarno kot samostojen odvetnik. Staretovo delo pa se ni omejevalo samo na politiko: delal je pri Prosvetni zvezi in bil med ustanovitelji Radio Ljubljana, ki je lani praznoval petdesetletnico, in bil v vodstvu te postaje ves čas.

Toda glavno Staretovo delo se je začelo med drugo svetovno vojno. Sodeloval je z banom dr. Markom Natlačenom pri Narodnem svetu, pri podtalnem delu SLS med okupacijo, pri Slovenski legiji, pri Slovenski zavezi. Novembra 1941 je ustanovil ilegalni list „Svobodna Slovenija“, ki ga je obnovil leta 1948 v Buenos Airesu in ki še sedaj izhaja. List je bil odločno protikupatorski, je redno objavljala vesti iz zavezniškega dogajanja po poročilih, ki so prihajala po zvezah od predstavnikov SLS v emigraciji. Ko je dr. Krek postal pod okupacijo izvoljen predsednik SLS, je imenoval iz emigracije za svojega predstavnika v zasedeni Sloveniji Mi-

loša Stareta. Ta je svoje mesto sprejel in zvesto delal in gradil medstrankarske zveze in pripravljaval gradivo za čas po vojni. Posebno važna pa je bila tudi radijska zveza med okupirano Slovenijo in emigracijo v Londonu, ki je šla preko Miloša Stareta. Tudi delo v stranki ni zamrlo, saj je na sestanke zaupnikov prihajalo nad osemdeset oseb. Vendar so se težave večale in Stare je moral v ilegalo in v skrivališča. Dr. Miha Krek je bil gotovo najbolj poklican, da oceni podtalno delo Miloša Stareta. Tako je napisal ob šestdesetletnici: „Vsem viharjem in sovragom navkljub je Stare vztrajal in neumorno branil, kar je cenil in smatral za narodovo dobro in last. Naj je bilo njegovo uspešno ali ne, čisto gotovo je bilo njegovo delo vzorno, idealno, požrtvovalno prizadevanje za rešitev naroda iz stisk vojne, okupacije in revolucije... V njegovem programu med vojno ni bilo ne oddiha, ne počitka, ne varnosti, ne miru... Med demokratičnimi silami v boju proti okupatorju in za osvobodjenje je bil Miloš Stare neprekosljiv vztrajen prvak.“

Radijska zveza z njim je dr. Kreku „omogočila marsikatero koristno informacijo, ki je potem prišla prav zaveznikom v bojnih formacijah.“ Kakor pravi dr. Krek, je radijska povezava trajala vse do jeseni 1944, dokler je bil on v vladi, potem je postajala vse bolj redka, pa vendar ni povsem prenehala.

Sčasoma so postala tla doma še bolj nevarna. Partizani so pripravljali nanj atentat v Franciški ulici, pa je atentat preprečil dr. Jože Krivec. Po raznih selitvah iz skrivališča v skrivališče se je Stare ilegalno umaknil v Trst, ko je tik pred tem še sodeloval pri ustanavljanju Narodnega odbora za Slovenijo in pri Izjavi 29. oktobra 1944. V Trstu se je skrival v času zadnjih bitk med Nemci in zavezniki, pa tudi še v času partizanske zasedbe. Kmalu po vkorakanju zaveznikov v Trst, so partizani skušali Stareta ugrabiti in ga odveč v Jugoslavijo, pa jim ni uspelo. Miloš Stare je seveda moral iz Trsta. Odšel je v Rim, kjer je znova postal desna roka dr. Miha Kreka pri reševanju begunskih tegob in stisk; konec leta 1947 pa je med prvimi prišel v Buenos Aires.

Tu je takoj začel z organiziranjem beguncev, pripravil ustanovitev Društva Slovencev — sedaj Zedinjene Slovenije — in bil njen prvi in nato dolgoletni predsednik. Prva leta društvenega življenja so bila polna osnovnega dela za reševanje problemov pri vseljevanju, a Miloš Stare se s sodelavci ni ustrašil težav.

Takoj z novim letom 1948 je tudi obnovil Svobodno Slovenijo. Že samo to, da je ta list oživil, razvil in ga vzdržuje v zdomstvu vsa ta leta, mu zagotavlja neveljavno zaslug med kulturnimi delavci. Kajti k listu je treba dodati še vrsto Koledarjev, kasneje Zbornikov Svobodne Slovenije pa knjige „Črna maša“ Jeremije Kaljina, Koroščevo „Čas pod strehi“ in druge. S tem se je trajno uvrstil med organizatorje književnega življenja v zdomstvu. In nekaj let je bil tudi profesor na Srednješolskem tečaju ravnatelj Marka Bajuka v Buenos Airesu.

Vendar pa je kljub vsemu vsestranskemu delu njegovo glavno delo politično organizatorno. Bil je Miloš Stare dolgoletni tajnik Narodnega odbora za Slovenijo, je predsednik Krščanske demokracije-SLS v zdomstvu, bil predavatelj na neštetihi tečajih in organizacijskih sestankih stranke ter odličen govornik na naših družbenih slavnostnih prireditvah.

Po smrti dr. Miha Kreka, predsednika Narodnega odbora za Slovenijo, je bilo treba najti naslednika. Kot tajnik NO se je Stare trudil, da bi mesto prevzel kak viden član slovenske skupno-

Dr. Tine Debeljak

(16)

NEKAJ POGLEDOV Z NAŠE PERSPEKTIVE NA JOSIPA BROZA-TITA

Celo ime prezidenta Roosevelta ni nedotaknjeno: imenuje ga, da je večkrat „izrazil svoje simpatije za sovjetski eksperiment“ ter svoje upanje, da „se bo Sov. Zveza povezala še z Zvezo narodov“. Tudi ni bil preveč občutljiv za to, ali je kdo obdolžen, da je komunist ali sovjetski agent in se ni niti pobrigal, da bi to preiskal. „Še bolj na levo“ pa je svojo gostoljubnost razširila gospa Rooseveltova, ki je mnoge sopotnike, kar se vidi iz imenika gostov Bele hiše, sprejemala z dobrodoščico in jih zaščitila.“

Ta knjiga komunistične omenja tudi „rešitev“ jugoslovanskega problema, ki ga identificira s kitajskim: „Ne menim, da bi zmaga komunistov na Kitajskem bila „nemogoča“, trdim pa da bi se dala odvrniti — da ni bilo vpliva ameriške subverzivne mreže... Prav tako je bilo tudi v Jugoslaviji: komunisti in mihajlovičevci. Mi smo izbrali Tita. S tem smo izgubili priložnost, zavreli komunistično napredovanje preko Balkana do Jadrana“ (251). Med letom 1942-45 je ta subverzivna mreža pomagala Titu in dvignila Tita s svojim najbolj vidnim politično-psihološkim bojem. Ima to kaj zveze s tem, da smo odslovili Mihajloviča in sprejeli Tita? Težko je odgovoriti. Mislim pa, da... Načelno pa moram ugotoviti, da je delavnost podtalnega mehanizma „zasigurala“ izgubo Kitajske in pobeg od Mihajloviča. In je težko ugotoviti škodo, ki sta jo povzročili ti dve ojuštvici“ (251).

John T. Flynn pa imenuje tako Rooseveltovo rešitev jugoslovanskega problema storjeno „v prid Stalina...“ z odstranitvijo Mihajloviča na korist Tita so povzročili trije veliki eno najbolj strašnih tragedij te vojne. Stalin ni niti s prstom mignil, da bi rešil ta problem: „tega sta rešila zanj britanski „Foreign Office“ in „Bela hiša.“ Nato prikaže ves potek boja v Jugoslaviji „dveh jugoslovanskih odporniških (protikupacijskih) vojsk: komunistične in protikomunistične. V ZDA in v Veliki Britaniji, so skrivnostne mahinacije rdečih, katerim so dovolili preveliko svobodo, uspelo dobiti za Tita podporo njihovih vlad. V teh borbah pa je bil eden najpomembnejših in najodločnejših borcev maršala — Louis Adamič, ki je imel srečo, da je bil dobro viden pri gospe Rooseveltovi in je celo večerjal v Beli hiši. Adamič ni izpustil priložnosti, da ne bi prepričal predsednika in ženo o demokratskem značaju Titovega gibanja, Adamič je imel mnogo prijateljev v Vojnem informacijskem uradu, kjer je, kakor smo videli, kar mrgolelo komunistov in filokomunistov. Istočasno pa so slikali Mihajloviča kakor mrtvega psa in kontrabantarja in so javili, da je Hitler razpisal za Tita stotisoč mark, za Mihajloviča pa se mu ni zdelo vredno razpisati niti belica. Toda vse to je bila laž. Slavospeti Titu in ponižanja Mihajloviča so bila vsakdanja tema ameriškega tiska...“

sti v svetu, a na željo, skoraj zahtevo, večine vodstva stranke je sprejel poleg predsedstva stranke tudi položaj predsednika Narodnega odbora za Slovenijo, ki je najvišji slovenski politični položaj v zdomstvu. Na tem mestu praznuje svojo 75-letnico, vedno v vsej aktivnosti in iniciativnosti.

Miloša Stareta označujeta v njegovem javnem delu njegova vztrajnost in požrtvovalnost. Ti njegovi odliki pri delu za javni blagor Slovencev v predvojni dobi sta se še povečali v viharjih in nevarnih letih komunistične revolucije, ki ji je on predstavljal najmočnejšo ilegalno protidejavnost v zvezi z dr. Mihom Krekom. V zdomstvu pa teži k čim boljši realistični rešitvi slovenske narodnega obstoja. Te rešitve ne išče v romantični navdušenosti demagoških mavrično slepljivih besed, temveč v trezni premišljeni zmogljivosti in pragmatičnosti. Naslanjajoč se na kontinuiteto J. E. Kreka, Korošca in M.

Nadaljuje: „Znano je, da jugoslovanska vlada v exilu podpira Mihajloviča, kar je malo oviralo Foreign Office v svojem odnosu do neodstopljivega Stalina. Tudi radijske postaje BBC so bile zaprte za komentarije jgs. vlade in dane na razpolago Titu in njegovim pristavcem. Celo sam Churchill se je dal vplivati v prid Tita. Še l. 1942 je Roosevelt toplo hvalil Mihajloviča, v Teheranu pa sta ga oba zahodna šefa pustila usodi, hoteč ustreči želji in volji Stalinovi...“ Nato podaja nadaljnjo usodo Mihajloviča in kralja Petra. „Znano je, kako je Tito dosegel popolno zmago s sovjetsko invazijo, in znana usoda Mihajloviča, ustreljenega kot izdajalca.“

Tako smo pri Adamiču in njegovem deležu pri ustoličenju Tita s pomočjo te ameriške subverzivne KP, kateri člani so prisegali po obrazcu, ki ga podaja Pravilnik Komunistične stranke (na str. 104): „Obvezujem se, da bom bodril in nagovarjal mase, da branijo Sovjetsko zvezo, deželo zmagovitega socializma... Obvezujem se, da bom ostal vsekar čuječ in odločen brambovec leninistične linije stranke, edine linije, ki zagotavlja in jamči triumf sovjetske oblasti v Zedinjenih državah Amerike.“ (A. D., 23. marca 1948).

Ali ni to ena 21 dolžnosti slednje KP?

LOUIS ADAMIČ

Ameriškega angleško pišočega pisatelja slovenskega porekla Lojzeta Adamiča (Louis Adamič) moramo v tem pogledu imenovati kot enega tistih, ki je tudi mnogo pripomogel, da je ameriško javno mnenje podprlo Tita in njegov odpor ter je v zvezi z omenjeno ameriško subverzivnostjo bistveno pripomogel k Titovi zmagi v svetu in kar nikakor ne pomeni, da je Tito prišel do nje „z lastnimi močmi“.

Zanimiv človek, „genialni-samouk“, ki je s 14-timi leti prišel v Ameriko iz Blata pri Grosupljem (roj. l. 1899), potem ko je bil že v tretji gimnaziji v Ljubljani, tik pred prvo svetovno vojno l. 1913. Tu je začel svojo karijero kot toliko izseljenec: kot raznašalec slovenskega časopisa, delavec v tovarni svile, cestni delavec, kopač v rudniku, pomagač v restavraciji, čevljarjski vajence, poklieni vojak, mornar na trgovskih ladjah, prodajalec od hiše do hiše poceni „zlatarskih“ okrasov... Udeležil se je prve svetovne vojske kot ameriški vojak na francoski fronti itd. Postal je pisatelj s prevodi iz slovenske in južnoslovenske književnosti (Cankarja, Finžgarja, Meška...) po ameriških „magacinih“, pod uredniki in v založbah z renomiranimi imeni, na kar je šele l. 1930 začel z izvirnimi reportažami in s knjigami, v katerih je odkrival Amerikancem Ameriko (Dinamit, Smeh v džungli).

Kreka, svojih predhodnikov, bi rad iz njihovih skušenj razbral tiste vrvine, ki bi mogle kaj koristiti domovini k obnovitvi političnega življenja in njeni svobodi. Vizionarnost J. E. Kreka, taktika A. Korošca in premišljenost M. Kreka: to so sestavine Staretovega političnega delovanja. To pa temelji na globoki osebni zavesti odgovornosti, ki mu ne da spuščati se v avanturno igranje z bodočnostjo naroda. Morda koga to moti, toda prav ta živa zavest odgovornosti je tisti moralni temelj Staretovega, zaradi katerega ljudje zaupajo vanj.

Ob visokem življenjskem jubileju želimo predsedniku NO za Slovenijo Milošu Staretu še mnogo let aktivnosti v prid slovenskemu narodu, zlasti pa uspehov v smislu njegovega nadpolstoletnega političnega dela v okviru krščanske demokracije za popolno svobodo Slovenije.

NAŠ DOM

SAN JUSTO

vabi vse rojake na

Veletombolo

ki bo 29. junija 1980.

PRIČETEK OB 16. URI

Imeli bomo nad 300 dobitkov:

Prvi dobitek: TELEVIZIJSKI APARAT V BARVAH

Drugi dobitek: PARCELA ZEMLJE (meri 10x30 m)

OBVESTILA

PETEK, 20. junija:

Na državni praznik bo v cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi ob 19. uri maša ob 15-letnici smrti msgr. Janeza Hladnika, ustanovitelja vasi in dobrotnika Slovencev.

SOBOTA, 21. junija:

V Slovenski hiši v gornji dvorani ob 20. uri I. kulturni večer SKA. O temi „O Bogu, o človeku in še o čem“ bo predaval univ. prof. dr. Vinko Brumen.

NEDELJA, 22. junija:

V Slovenskem domu v San Martinu po maši spominska proslava za pobitimi junaki.

Na Slovenski Pristavi ob 11. uri Spominska proslava.

V Slovenski hiši ob 16. uri proslava šolskih otrok na čast mladinskemu zavetniku sv. Alojziju.

SOBOTA, 28. junija:

V Slovenski hiši redni pouk srednješolskega tečaja ob 15. uri.

V Slovenski hiši nadaljevanje Filozofskega ciklusa predavanj dr. Milana Komarja. Pričetek ob 16. uri v mali dvorani.

V Slomškovem domu počastitev naših junakov pod geslom KRES, KI SEGA DO NEBA!

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escribano Público

 Cangallo 1642 Buenos Aires
 Prtličje, pisarna 2
 Tel. 35-8827

Prof. dr. JUAN JESUS BLASNIK

 špecialist za ortopedijo
 in travmatologijo

 Marcelo T. de Alvear 1241, prtličje
 Capital Federal
 Tel. 393-3536

 Ordinira v torek, četrtek in soboto
 od 17. do 20. Zahtevati določitev
 ure na privatni telefon 666-4366.

(Nad. s 3. str.)

prakse v sloveči kliniki je upal najti sebi primerno življenjsko družico in tako ustreči tudi najgloblji želji zavednih staršev. Ponudilo se mu je nič koliko prilik. Marsikatera diplomirana zdravnica bi rade volje zamenjala ljubljansko meglo s toplim kalifornijskim soncem. Nekatere bi celo zamenjale moža in se pridružile prijateljnemu, obetajočemu amerišskemu zdravniku. Leto je minilo, pridobil in naučil se je marsikaj — in prišel do zaključka, da mu bo Američanka boljša žena kot Slovenka novega kova.

Konec koncev ni nobeno čudo, če živi nova generacija v prepričanju, da je vse, kar je dandanes dobrega v Sloveniji, vso udobnost in ves razmah pripisati le režimu in marksizmu. Rdeča zvezda na zastavi se jim zdi nekaj tako naravnega, kakor pijančevanje ali prostaško govorjenje; kakor avto pred hišo; devizni račun v banki; safari v Afriki ali nudistična kolonija na istrski obali. Čudno se jim samo zdi, da živi v daljni Argentini lepo število slovenske mladine, s katero se sicer lahko pogovarjajo v svojem jeziku, a ima drugačne svetovne nazore in gleda spoštljivo na vrednote, za katere se mladi v domovini ne brigajo več. Nemara bi nekateri radi navezali stike s tem delom Slovenije v svetu — a ne vedo kako. (Konec)

V Slovenskem domu v San Martinu domače koline. Igra Instrumentalni ansambel.

NEDELJA, 29. junija:

Spominska proslava v Našem domu v San Justo po sv. maši.

V Našem domu v San Justo tombola.

Redni letni občni zbor Društva Slovenske Pristave ob 10.30 uri.

V Slovenski hiši ob 14. uri vaja za slovensko narodno in cerkveno petje. Vodi ga. Lučka Kralj Jermanova.

SREDA, 2. junija:

Sestanek Zveze slov. mater in žena v Slovenski hiši ob 17. uri. Razgovor z g. arh. Francijem Klemencem.

SOBOTA, 5. junija:

Sestanek staršev Slov. srednješolskega tečaja v mali dvorani Slovenske hiše.

V prostorih SLOGE ob 20. uri predavanje dr. Vitala Ašiča „Praktična vprašanja iz argentinskega dednega prava.“

NEDELJA, 6. junija:

Zvezni sestanek SDO in SFZ po mladinski maši v Slovenski hiši ob 9.30. Predaval bo univ. prof. dr. Milan Komar.

SOBOTA, 19. julija:

V slov. cerkvi Marije Pomagaj Gallusov koncert slovenskih Marijinih pesmi.

Slovenski dom v San Martinu: Informativni sestanek SLOGE ob zaključku polletne bilance ob 20. uri.

NEDELJA, 20. julija:

V slov. cerkvi Marije Pomagaj Gallusov koncert slovenskih Marijinih pesmi.

SOBOTA, 26. julija:

V slov. cerkvi Marije Pomagaj Gallusov koncert slovenskih Marijinih pesmi.

ZVEZA SLOV. MATER IN ŽENA

sporoča vsem prijateljem, da je akcija zimskih paketov v polnem teku. Z veseljem bomo lahko pripravile skromen priboljšek tistim, ki so jim mrzli, sivi dnevi — le predolgi. Če kdo misli, da ni med nami potrebnih rojakov, željnih obiska in dobre besede, naj se pridruži našemu delu in razjasnjeni bodo dvomi. Ko bomo v teh dneh spet ponujale srečke naše letne „RIPE“, prosimo razumevanja, prosimo, da jih kupite v prepričanju, da gre za pomoč rodnemu bratu in, da je izdatek visoka obrest na božji banki.

OPOZORILO!

Slovenskim profesorjem učiteljem, akademikom, učencem in vsem, ki se zanimajo za slovenske probleme.

ZBORNICI SVOBODNE SLOVENIJE so dokumentarne knjige o slovenski preteklosti. Neizčrpen vir za predavatelje. Nenadomestljivo branje za spoznavanje dobe življenja Slovencev v domovini in po svetu od prve svetovne vojne do odhoda politične emigracije v svet. Pa tudi opis begunskih taborišč in delo emigracije po vseh kontinentih, kjer so se Slovenci naselili.

Prodajna cena do 15. julija 1980:

Vsak izvod od l. 1949 do vključno l. 1961	\$ 15.000
Letniki 1962, 1963, 1964, 1965	\$ 19.000
Letniki 1966, 1967, 1968, 1969	\$ 25.000
Letnik 1970	\$ 30.000
Letnik 1971-2	\$ 33.000
Letnik 1973-5	\$ 35.000

Zbornik za leto 1954, razprodan.

Naročila sprejema uprava Svobodne Slovenije in Dušnopastir. pisarna

SLOVENSKO GLEDALIŠČE BUENOS AIRES

Molière

ŽLAHTNI MEŠČAN

Komedijska v petih dejanjih

Prvi predstavi:
sobota, 5. julija ob 18. in 20. uri

V SOBOTO, 28. JUNIJA OD 20 DALJE

v Slovenskem domu v San Martinu

DOMAČE KOLINE

(v Domu napravljene pod vodstvom g. M'klavca)

Po večerji DRUZABNA PRIREDITEV

Sodeluje: SLOVENSKI INSTRUMENTALNI ANSAMBEL
Klobase za dom bodo na razpolago v soboto 28. junija od 9. ure dalje.

Želite hišo ali stanovanje v Bariločah?

Če imate v načrtu hišo ali bungalov... — Vam jo zgradimo!
Stanovanja 2-3-4 sobna, vseljiva novembra 1980, so na razpolago na prodaj.

Informacije: Jerman - Kambič — C. C. 1158
8400 - Bariloche — T. E.: 22-575 T. E., Bs. As.: 99-7837

Šolski odsek Z. S.

lepo vabi šolsko mladino, starše in prijatelje mladine

NA PROSLAVO

V ČAST MLADINSKEMU ZAVETNIKU SV. ALOJZIJU

ki bo
v nedeljo, 22. junija, ob 16
v Slovenski hiši

na sporedu:

- sv. maša za žive in rajne katehete
- otroška igra:

Zvezdica Zaspanka

Igrali bodo otroci Slomškove šole iz Ramos Mejia. Režija: Gdč. Anica Šemrov. Scena: g. Stane Snój.

Vstopnina za otroke \$ 1.000.—, za odrasle pa \$ 2.000.—.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Seja šolskega odseka ZS bo v sredo 25. junija ob 20 v Slovenski hiši. Slovenska radijska oddaja je vsako nedeljo od 8 do 8.30 na radio Antártida.

Pod geslom

KRES, KI SEGA DO NEBA

se bomo v Slomškovem domu poklonili spominu NAŠIH JUNAKOV.

Sodelujejo: MLADINSKE ORGANIZACIJE, SLOMŠKOVA ŠOLA in CERKVENI PEVSKI ZBOR RAMOS MEJIA.

Govori inž. Marko Fink Za zaključek, ob kresu: OČE, MATI...

Kraj: SLOMŠKOV DOM, v SOBOTO, 28. JUNIJA 1980, OB 20. URI.

NAŠ DOM

SAN JUSTO

Spominska proslava

V nedeljo, 29. junija, po slovenski sv. maši

KREDITNA ZADRUGA SLOGA Z.O.Z.

DOBA INFLACIJE? DO KDAJ BO TRAJALA?

Kdo ve? Toda eno vemo: s pametnim načinom varčevanja zlasti z vlogami v vezanih delnicah je naša zadruga tudi „za to luknjo našla zamašek...“.

INFORMIRAJTE SE V S. L. O. G. I. !

V SLOGI JE MOČ!

**ORGANIZACION
ESLOVENA** INMOBILIARIA

T. E. 651-5885

HIPOLITO YRIGOYEN 2946 - S. JUSTO

O. E. nudi najugodnejšo naložbo v lote, stanovanja in hiše, ki ki jih imamo na razpolago:

Loti, 150 metrov od železniške postaje Manzanera, Partido Pilar po \$ 2.000.000.—;

Loti v Parque Leroi de Quiroga, Partido La Matanza po \$ 4.000.000.—;

Loti 200 metrov od Camino de Cintura v San Justo po \$ 15.000.000.—;

Manjša hiša v Lomas del Mirador \$ 45.000.000.—;

Dvosobno stanovanje — novo — v Villa Crespo \$ 70.000.000.—;

Trisobno stanovanje s telefonom na Once \$ 80.000.000.—;

Dvosobno stanovanje s telefonom v Villa Luro, pol kvadre od Av. Rivadavia \$ 90.000.000.—;

Hiša s tremi sobami, garažo in telefonom v Villa Devoto \$ 145.000.000.—.

Uradne ure vsak dan od 8. do 20. ure vključno sobote.

ESLOVENIA LIBRE

Editor y director: Miloš Stare

Redacción y Administración:

Ramón L. Falcón 4158

1407 Buenos Aires

Argentina

T. E. 69-9503

Uredniški odbor:

Miloš Stare, dr. Tine Debeljak,

Slavimir Batagelj in Tone Mizerit

Correo
Argentino
Central (B)FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 24.576

Naročnina Svob. Slovenije za l. 1980: za Argentino \$ 73.000.—, pri pošiljanju po pošti \$ 78.000.—, ZDA in Kanada pri pošiljanju z avionsko pošto 40 USA dol., obmejne države Argentine 35 USA dol., Avstralija 60 USA dol., Evropa 43 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 35 USA dol. Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, 1101, Buenos Aires, T. E. 33-7213.

KREDITNA ZADRUGA

"SLOGA" Z.O.Z.

BME. MITRE 97

RAMOS MEJIA

T. E. 658-6574

654-6438

URADNE URE:

PONEDELJEK, SREDA IN PETEK

OD 15. DO 19. URE

PODRUŽNICA:

SLOVENSKI DOM - SAN MARTIN

CORDOBA 129 - T. E. 755-1266

TOREK IN ČETRTEK OD 18. DO 20. URE

Slovenski dom
v San MartinuSPOMINSKA PROSLAVA
ZA POBITE JUNAKE

bo v nedeljo, 22. junija ob 10 dop.

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA — Po srednjeročnem kmetijskem načrtu naj bi v Sloveniji do konca leta 1985 pridelali 85 odstotkov potrebne hrane. Toda po drugi strani pa kmetijski strokovnjaki ugotavljajo, da to ne bo mogoče, če bodo še vnaprej zapravljali najboljše poljedeljsko zemljo. Po raznih „urbanističnih“ načrtih kmetje stalno izgubljajo zemljo. Samo letos bodo odvzeli kmetom kakih 2.000 hektarjev. Sedaj pa govore o potrebi izdelave prostorskih načrtov o rabi zemljiš; te načrte bi morali po zakonu iz leta 1967 že zdavnaj imeti.

LJUBLJANA — Slovenski turistični delavci so za letošnjo sezono pripravili načrt za iztrženje 6,5 milijard dinarjev. Vendar se pojavljajo glasovi, da bi bilo treba izboljšati ponudbo in druge usluge, da bi dobili več dolarjev kot lani, ko je tujski turizem prinesel 148 milijonov dolarjev.

IDRIJA — Idrijsko elektrarno, katero je razmaja potres in na nestabilna tla, ki so posledica poltisoletnega kopanja idrijskih knapov, bodo obnovili. V dolgoročnem programu pa imajo še obnovo manjših elektrarnic (pod Plečnikom, v Cerknem, v Klavžah na Idriji in še druge), ki so jih pred časom opustili zaradi neekonomičnosti.

LJUBLJANA — V razstavišču Richarda Jakopiča so 22. maja zaprli razstavo tretjega bienniala INTART. Razstavljalo je 30 likovnikov iz Slovenije, avstrijske Koroške in italijanske Julijske Krajine-Furlanije.

LJUBLJANA — V Mali dvorani Slovenske filharmonije je bil 20. maja zadnji koncert v tej sezoni pod naslovom: „Mladi mladim“. Nastopila sta violinist Volodja Balžalorsky, ki je pred kratkim diplomiral pri prof. Ozimu v Koelnu, in pianistka Anica Šček, ki je letos končala študij klavirja na ljubljanski Akademiji za glasbo. Mlada umetnika sta se predstavila z deli Vivaldija, Mozarta, Schuberta, Hindemitha, Matičiča, Blocha in Paganinija.

LJUBLJANA — Ljubljanska banka je sporočila, da so 13. maja v Parizu podpisali sporazum s skupino francoskih bank o izdaji mednarodnih obveznic Ljubljanske banke v višini 25 milijonov dolarjev. Sredstva pridobljena z izdajo obveznic bodo porabili pri dopolnilnem financiranju prioritarnih cestnih odsekov, predvsem pri graditvi ljubljanske obvoznice in hitre ceste skozi Maribor.

LJUBLJANA — V Sloveniji je po uradnih podatkih 72.000 kmečkih družin, ki se ukvarjajo samo s kmetovanjem. Okrog 80 odstotkov gospodarjev pa je starejših od petdeset let. Leta 1978 se je v teh „čistih kmečkih“ družinah rodilo le 698 otrok! Pa tudi že v prejšnjih letih se je na kmetijah rodilo do dvakrat ali trikrat premalo otrok,

čeprav bi vsi ostali kmetovalci. Sedaj bijejo plat zvona, ko so leta in leta načrtno uničevali kmete.

LJUBLJANA — Statistična služba ni kaj nič sprotna, ampak precej počasna. Tako je Slovenski statistični zavod šele maja letos objavil podatke o blagovnih tokovih menjave iz leta 1976. Po teh podatkih je Slovenija tedaj prodala v druge jugoslovanske republike za 78,64 milijard dinarjev blaga, tam pa kupila za 58,64 milijard dinarjev. Največja izmenjava je bila s sosednjo Hrvaško, 40,40 odstotkov izvoza in 46,55 uvoza.

LITJA — V litijski predilnici je bilo 18. maja tekmovalje jugoslovanskih industrijskih predic. Pri povezovanju pretrganih nitij je prvo mesto zasedla skupina iz Pamučne industrije Glina na Hrvaškem, pred delavkami iz Ajdovščine in Litije.

PORTOROŽ — Letališče v Sečovljah je postalo prvo terciarno mednarodno letališče v Jugoslaviji za mednarodnim potniškim mejnim prehodom in tretje letališče za mednarodni promet v Sloveniji.

UMRLI SO od 12. do 19. maja 1980:

LJUBLJANA — Milan Juvan; Amalija Sušnik r. Teul, 91; Hedvika Zanoškar r. Vidmar; Karl Prijatelj; Marija Pokovec r. Gale, 91, up.; Slavka Nadižar; Alojzija Možina r. Potočnik; Viktor Kokalj; Franc Sodec, 76; Rudolf Rusjan, up., 96; Stefanija Osmek; Ivanka Meseč r. Lipar; Ivan Oter, up.; Genovefa Černjavčič r. Suhač, 82; Slavko Prelec, up.; Terezija Jesenovec; Elizabeta Tomažič r. Dovjak; Franc Jamnik, up.; Alojz Fister, up. miz. mojster; Ivan Perko, 79, up.; Ciril Debeljak, 69; Marija Germ r. Berger, 78; Jože Tovornik, up.; Marija Kos r. Flander, 79; Antonija Karba r. Kmetič.

RAZNI KRAJI — Alojzija Divjak, 96, Lončarjev Dol pri Sevnici; Jože Kovčič, up., Trbovlje; Franc Andoljšek, Jelovčevov, Hrvača; Jože Podobnik, Vrhnika; Neža Macedoni, Šmarjeta; Leopold Tomažič, Bela pri Spitališču; Janez Peterka, up., Domžale; Mirko Lokar, Ajdovščina; Franc Krošelj, Kočevje; Valentin Rahne, Polje-Lj.; Pavla Gačnik r. Abram, Senovo; Rudolf Stanjko, Laze; Janko Potrata, Gorica pri Slivnici; Franc Lenaršič, žel. up., Grič-Logatec; Franciška Bervar, 78, Mengeš; Franc Pišlar, up., 80, Logatec; Marija Ornik r. Pompe, up. p. upr., Mokronog; Ivan Korošec, 74, Koper; Marija Čertanc r. Sever, 85, Črnuče; Jože Zupančič, Trbovlje; Antonija Avsec r. Selan, Zg. Kašelj; Angela Jelnikar, 87, Trbovlje; Stjepka Bigman r. Hauptman, 80, Trbovlje; Marija Kodela r. Kužnik, Krško; Stane Grum, žagovodja, Lanišče; Anton Šetinc, b. gostilničar, 82, Jesenice na Dolenjskem; Ivan Blažič; Anica Sinok, 60, Maribor; Ludvik Prekoršek, up. miz. mojster, Vojnik; Marija Gorišek r. Lapornik, Loka pri Zidanem mostu; Leopold Rus, up. žel., Drenov Grič; Ivan Grabrijan, Metlika; Marija Ažman, Jesenice; Franc Ahčin, 58, Škofja Loka; Ado Klavara, up., Kranj; Anton Šrot, up., Celje; Lojze Šutej, Vinica pri Beli Krajini.

SLOVENCİ V ARGENTINI

Osebnе novice:

Poroka: Poročila sta se v kapeli sv. Antona v Carapachay Jože Senovršnik in gđ. Marjeta Markež. Poročil ju je g. župnik Matija Borštnar. Čestitamo!

Bariloche

PLANINSKI STAN

Namesto venca na grob Frenka Jermana, so darovali za Planinski Stan v Barilocheh: buenosaireski planinci ob priliki sestanka na igrišču „Sloge“: \$ 300.000; bariloški prijatelji \$ 360.000.

Buenos Aires

IZREDNI OBČNI ZBOR SKAD-A

V soboto, 31. maja je bil izredni občni zbor SKAD-a. Udeležilo se ga je 29 akademikov poleg duhovnega vodja dr. Alojzija Starca. Po molitvi in pozdravu predsednika g. Gregorija Ranta so se pričele volitve. Najprej je spregovoril nekaj besed bivši predsednik tega društva g. Andrej Mele in pozval navzoče naj nikaner ne uklonejo težavam. Važno je, da so si vsi prijatelji. Nato je tudi dr. Starc podal nekaj misli: „Zavedati se moramo, da čeprav je v slovenski skupnosti dosti organizacij, SKAD je še posebno važen, ker tukaj si izoblikujejo značaj bodoči voditelji, ki bodo v nekaj letih zasedli organizatorska mesta. Vemo, da so težave med katerimi je najvažnejša pomanjkanje časa. Kljub temu vzemite si nekaj časa za vašo organizacijo. Poudariti je treba povezavo med člani in prijateljsko z akademiki tudi izven Buenos Airesa. Z dobro voljo se bo vse doseglo. Za vse to pa naj se pri poročimo Bogu in Materi Mariji, s tem bo skupnost boljša in tudi mladina v Bs. Airesu.“

Pred volitvami so ponovno ponovili, da se je spremenil 3. člen 4. točka, ki se sedaj glasi: „Kdor je študije končal postane starešina društva če se izrecno temu ne odreci in obdrži pravice rednega člana s pravico glasovati, voliti in biti voljen nadaljnjih 5 let.“

Nato so pričeli z volitvami. Predstavili so 2 listi, kar pokaže voljo do življenja organizacije. Po šestju so ugotovili, da izvoljena lista nima 2/3 glasov, zato so morali ponovno voliti. To pot je dobila večina in bila izvoljena lista, katero sestavljajo: Marjanka Kremžar, Martin Dobovšek, Helena Fink, Jože Rožanc, Pavlinka Dobovšek in Franci Znidar.

Nato je Gregor Rant čestital novemu odboru. Gđ. Marjanka Kremžar se je v imenu tega odbora zahvalila vsem za zaupanje in na kratko nakazala delovni načrt.

Z molitvijo k Sv. Duhu se je končal ta izredni občni zbor. Akademiki so še posedli k toplemu čaju in po prijateljskem razgovoru so se razšli.

Prvi sestanek je bil 14. junija. Obsegal je informativni in družabni del.

DAROVALI SO

V tiskovni sklad Svobodne Slovenije so darovali: V. A., Carapachay 26.000 pesov; Šmon Vladimir, Mendoza 7.000 pesov; Ite. Franc Markež, Olivos 42.000 pesov; Anton Bidovec, Ramos Mejia 7.000 pesov; Franc Vester, Ramos Mejia 27.000 pesov; Albin Lojzka Skopce, Bariloche 22.000 pesov; N. N., Castelar 7.000 pesov.

Vsem darovalcem iskrena hvala. Uprava Svobodne Slovenije

OČETOVSKI DAN V RAMOS MEJJI

Kakor vsako leto, je tudi letos Slomškova šola v Ramos Mejiji priredila svoj očetovski dan, na katerega so se njeni učenci spomnili gdov svojih očetov. V lepo opremljeni dvorani, za katero je napravil S. Snaj lepo risbo otroka, ki z zvedavimi očmi gleda iz košarice v svet, so se razvrstili po odrin in na obeh straneh ob njem učenci od otroškega vrta do zadnjih razredov ljudske šole, pa tudi mladi in mladenke Slomškovega doma, ki so svojo proslavo očetovega dne združili s šolskim praznovanjem. Ob učencih so stali učitelji in učiteljice, med njimi voditeljica šole ga. Lenčka Malovrhova, ki je organizirala prireditve. Pevski zbor, ki ga vodi že od vsega početka šole — trideset let! — gđ. Anica Šemrov je zapel lepo slovensko pesem za uvod, na kar je stopil pred občinstvo g. Lojze Lavrič, dolgoletni predsednik šolskega odbora in pozdravil v kratkih besedah vse prisotne očete in dedke, ki so prišli sprejeti čestitke svojih otrok in vnukov, pa tudi vseh prisotnih, ki jim čestitajo k njihovem letu.

Nato se je začel spored, pri najmlajših. Skupina teh malčkov se je poklonila pred občinstvom in po vrsti izdeklamirala svoje kitice pesmi, večinoma iz Ceglerjevih priljubljenih deklamacij. Tako so se vrstili drug za drugim vsi razredi od najmanjših do največjih. Ni bilo dolgih deklamacij posameznikov, bile so podajane kitice po številnih deklamatorjih, tako da je prišlo čimveč otrok do besede. Uživali smo v podajanju in obnašanju otročičev in učencev, pa do najvišjih, ki so že podajali besede z razumevajočimi poudarki in z individualnimi akcenti. Zadnja deklamacija je bila zborovsko dramatično razgibana Debeljakova za to prilžnost posebej sestavljena prigodnica. Med posameznimi prehodi pa so učenci zdaj in zdaj zapeli lepe narodne pesmi, ki jih je naučila gđ. Anica in tudi intonirala, da so potem peli sami: tako se uče še zdaj.

V imenu učencev je tedaj imela „govorček“, kot pravi spored, Lučka Pozničeva, učenka osmega razreda. Govor je bil lepo bran, kar dokazuje, da se učenci Slomškove šole resnično dobro nauče materinega jezika. Še vrednejše pa je to, da ga je učenka morala sama sestaviti brez kakršne koli pomoči. To je bil pogoj, da je lahko nastopila kot predstavnica učenk. In ta govorec je bil res poslastica za nas poslušavce in ponosni smo, da znajo tako lepo sestavljati učenci spiske v slovenskem jeziku in slovenskem duhu. Ker bi „govorček“ ponatisnjen v celoti drugod, zato samo par stavkov: „Na ta dan, vam želimo dokazati našo hvaležnost in ljubezen. Kajti v ste tisti, ki dan na dan skrbite, da nam nič ne manjka. Tudi žulji na vaših rokah so, iz katerih neprestano sprejemamo, in zato vam na te dlani polagamo tudi svoj dar: toplo zahvalo za vse, kar smo prejeli in kar se ne da primerjati z vašo požrtvovalnostjo do nas.“ ... Končala pa je: „Zato naše darilo ni najboljšo. Ampak vseeno sprejmite to voščilo, ki vam ga mi izročamo. Iz srca vam hvala in gorak je bil tretji.“

poljubl. Kajti vedite, da je najlepše darilo za očeta to, da sliši iz otroških ust besedo: očka.“

Nato sta člana mlad. organizacij Damijana Andrejak in Tinko Lavrič prebrala v dramatičnem dvogovoru Mauerjev spomin na Mrtvega očeta, ki je umrl v taborišču. V njegovi smrti so bili spominjani vsi mrtvi dedi in očetje, ki jih družine pogrešajo in jim dames poklanjajo za god svoje duhovno darilo: ljubezen in molitev.

Recitacijsko je Rozka Snojeva prebrala tudi zgodbo iz Živ-zava o očetu in treh „sinovih“.

V imenu Slovenske fantovske zveze in Slovenske dekliške organizacije, ki so nastopili v sklopu šolske proslave, je nato govoril Ciril Loboda. Pozdravil je vse prisotne očete in stare očete in jim želel vse najboljše. Kot zrel fant se je ob tej priložnosti očetovih godov spomnil njih borb v domovini in tudi poudaril, da ta mladina ve, zakaj so se borili, zakaj so zdaj tu in zakaj očetje žele, da njihovi otroci znajo slovenski in da Slovenci ostanejo. Na mladino je naslovil besede: „Bodimo ponosni na svoje očete, bodimo zato Slovenci in govorimo slovensko in stopimo skupaj! Ataj je prva beseda, ki jo izgovori skoraj vsak otrok. Vsak oče je vesel otroka, prav tako moramo mi imeti radi svoje očete, jih spoštovati in zanje skrbeti, če bodo onemogli. Večkrat nas Argentinci sprašujejo, kako je mogoče, da so naši očetje v tako kratki dobi naredili vse, kar imamo, slovenske domove in vse drugo. S ponosom jim odgovorimo: naši očetje vedo, odkod so, vedo, kaj hočejo, in vedo, kam grejo!“

Po teh lepih besedah je vsa šola zapela staro slovensko „Mi se imamo radi...“ in napitnico očetom: „Kol'kor kapljic, tol'ko let!“ in prireditelji so vse očete povabili na majhen prigizek, ki pa se je kmalu razvil ob vinu v lepe pesmi, kakor so jih prav ti očetj, kot fantje nekoč peli po slovenskih vaseh.

Po športnem svetu

NA DRŽAVNEM JUGOSLOVANSKEM prvenstvu v namiznem tenisu, ki je bilo zaključeno 25. maja v Ljubljani, je ponovno osvojil prvo mesto Zoran Kalinič iz Subotice, ki je v finalu z lahko premagal Dragutina Stipančiča iz Zagreba. Slovenski igralci Savnik, Kovač in Urh so se uvrstili le med šestnajstotico. Pri damah je zmagala Eržebet Palatinus iz Sente pred evropsko vicešampionko Gordano Perkućin iz Novoga sada. Slovenka Andreja Ojstršek je zasedla 5.-8. mesto. Več uspehov so mladi slovenski igralci dosegli v igrah parov, kjer so se v vseh disciplinah uvrstili v polfinalne in dobili tri bronasta odličja: v moških parih Kovač in Horvat, v mešanih parih Kovač in Čadeževa in v damskih parih Ojstrškova in Čadeževa.

NA MEDDRŽAVNEM ATLETSKEM srečanju med Italijo in Jugoslavijo, ki je bilo zaključeno 18. maja v Formia, je moška ekipa Italije premagala jugoslovansko kar s 130:68. Jugoslovanski atleti, ki so nastopili oslabiljeni, so prvi dan osvojili dve prvi mesti, drug dan pa še tri. Slovenec Rok Kopitar je prepričljivo zmagal na 400 m ovire s 50,56.

SLOVENSKI KOLESARJI, ki se pripravljajo za olimpijske igre, so na mednarodnem tekmovanju v Avstriji pri Dunaju dosegli lepe uspehe. Vinko Polončič je zmagal v dirki na 136 km, bil je četrti na dirki na 142 km, katero je dobil Kranjčan Bojan Udovič; v cestnem kriteriju na 40 km je zmagal Avstrijec Czenar, Ljubljancan Ropret pa bil tretji.

Nekaj vtisov iz domovine

DOMOVINA PO PETINTRIDESETIH LETIH

Težko je povedati, kakšni občutki in kakšne misli se porajajo v duši rojaka, ko se prvič vrne v domovino, odkar jo je siloma zapustil. Mesece in mesece pred odhodom usmerja vse svoje misli in sanje v načrtovanje zelenega obiska. Seveda, v skladu s spominom na podobo domovine, kakršno je z ljubeznijo negoval trideset in toliko let v zdomstvu.

Ko stopi v Trstu v ljubljanski avtobus, sliši okrog sebe samo slovensko govorico. Od ganjenosti se mu zarosijo oči. Vozač ga prijazno nagovori po domače. Vozovnice, napisi v vozilu — vse je v slovenščini. Medtem ko se avtobus počasi pomika po vijugasti vzpetini proti Opčinam, veselo donijo iz zvočnika narodne pesmi v prenosu iz tržaškega radijskega oddajnika.

Rojak ne vidi na tej poti posebnih sprememb. Spotoma srečuje stare, razpadajoče vasi; potem v vse smeri samo nerodoviti beli kraški kamen. Pokrajinsko enoličnost pa vendarle poživlja v delinah zelena travica. Le vzdušje v avtobusu postaja čedalje bolj tuje. Zaradi radia. Vozač ga je naravnal na Ljubljano. Napovedovalec pripoveduje na dolgo in široko o preseženih normah v kombinatih; o delovanju v raznih Tozdih; o neverjetnih uspehih pionirske delovne brigade... Ubogi mož zbegano

pregleda okoli sebe. Rad bi se pomenil s sopotnikom; ta pa trdovratno spi. Končno se tudi šofer naveliča hermetičnih slavošpevov o režimskih napredkih. Iz predala potegne svojo kaseto in jo vloži v magnetofon. V ušesih našega utrujenega rojaka zabobni oglušujoč fortissimo beat glasbe v izvedbi hrvaškega ansambla. Za hip se mu je zdelo, da je spet doma, v San Justo, kjer ponavadi vsiljuje sosedov radio svoje kričeče zvoke vsenaokrog. Te vrste glasba ga spremlja do Ljubljane in še naprej do rojstne vasi.

Pričakoval je, da bo izza vsakega vogala donel narodni napev. Večkrat je prislunil pri gostilniških vratih, da bi kot nekoč prislunil zboru vaških fantov. Nič! Samo tuje sodobne popevke. Samo enkrat se je lahko naučil narodne pesmi: ko je Slovenski očetj gostoval v vaški cerkvi. Prišel je do zaključka, da doma ne znajo več peti.

Razočaranja so se kopičila drug vrh drugega. Nadejal se je dolgih pogovorov z bivšimi prijatelji in sošolci. A v vasi so ostali samo starčki in majhni otroci. Vse ostalo beži v mesto, na delo ali v šolo. Ob nedeljah imajo dovolj dela doma, ali pa drvijo kam ven z avtomobilom. Polastil se ga je občutek, da ni dobrodošel in da se ga znanci izogibajo. Počutil se je tujca na svoji lastni zemlji.

Opazil je tudi, da so ga samo poslu-

šali, ne pa govorili. Če se je srečal s kom na samem, tedaj morda. A še takrat je marsikdo previdno pogledal krog sebe, da bi ga nezaželena priča ne iznenadila pri pogovoru z zdomcem. S časom je spoznal, da so si nezaupljivi tudi med seboj, ne samo do njega. Začel se je sam sprehati po gozdovih in vinogradih in si zamišljal „kako bi bilo, če ne bi bilo“. Razočaran v dno duše je spoznal, da nas veže z rojaki v domovini edino še skupni jezik.

Kaj je pravzaprav iskal naš rojak v domovini? Kaj je videl? Ali ni morda opazil samo vrha ledenih gore, spregledal pa tiho večino, skrito pod ledenim površjem...? Mogoče je iskal „zgubljene čas“ in ga ni našel. Pravtako ni več našel idilične kmečke Slovenije, kakršna mu je ostala v spominu. Danes je to industrijska dežela, ki s pridnim delom svojih sinov uspešno dosega raven razviti zahodnih držav. In vse to kljub režimu in njegovi centralistični politiki, ki ropa s pridnostjo prisluzeno blagostanje slovenskega naroda v prid manj razvitim republikam.

Da se ljubljanska banka uvršča med najsolidnejše finančne ustanove v Srednji Evropi, ni to ravno po zaslugi marksističnih nauk. Slovenski inženir postavlja danes slovenske turbine v hidrocentrali v Pakistanu, v Argentini, v črni Afriki. Moderna hišna oprema iz slovenskega lesa krasi stanovanja v New Yorku. Turisti iz obmejnih socialističnih držav zavirljivo gledajo na visoko življenjsko raven slovenskega ljudstva.

GENERACIJA „NOVEGA ČLOVEKA“

Režimski veljaki, poklicni čuvaji marksističnih idealov se bojijo tega pogreznja slovenske družbe v vabljive potrošniške vode. Danes že pijejo, da so „nekateri samoupravne odločitve preveč pod vplivom potrošništva“. Bojijo se, da jim zdrsi iz rok „novi človek“, kakršnega so s tako skrbno krutostjo oblikovali. Edino, kar je res uspelo sedanjim oblastnikom, je načrtno ruvanje samosvojesti iz slovenskega človeka. Nasilno mu režejo vezi s tisočletnimi izročili, z vsem, kar pomeni prenašanje običajev, navad in vere iz roda v rod.

Vzgojili so si že novo generacijo, izoblikovano po marksističnih šablonah, a obenem prenasličeno z ideali materialistično usmerjene potrošniške družbe. Da bi to dosegli, so najprej razbili družino. Zvabili so žene na delo, v pisarne, v tovarne in jim polagoma vtepli v glavo, da je to nekaka moralna in družbena nujnost. Nekatero so se zaposlile iz dejanske potrebe, a mnoge iz golega pohlepa. Danes kar čudno gledajo na ženo, če se posveti samo družini in vzgoji svojih otrok. Zdi se jim kot nekaka pojava iz drugega planeta. Saj končno — tako pravijo — je samo od sedmih zjutraj do treh popoldan!

Tako lahko vidiš navsezgodaj mlado mamico, kako hiti z dojenčkom v naročju, da ga položi v najbližje „jasli“. Včasih se mati le še obotavlja pred zibelko in se sprašuje, če naj zbuditi ali ne otročiča in ga prenese iz toplega gnezdeca v strupeno meglo. Potem se spomni

barvnega televizorja, ki ga je treba še plačati; nove kuhinjske opreme, kupljene na obroke; potovanja s tovariši v Istanbul... in se odloči za meglo in za „jasli“. Če otrok hodi že v šolo, mu obesi ključ na vrat s hišnim naslovom in ga pusti čakati na šolski avtobus. Ko se bo vrnil, bo že malo počakal s kosilom.

Otroci so na ta način že kot dojenčki prepuščeni vzgojnim metodam v skladu z režimskimi težnjami po izoblikovanju „novega človeka“. Materialno jim nič ne manjka: dobro so oblečeni, obuti in siti. Tudi igrači imajo na kupe. Lahko se izveščajo v raznih športih po mili velji. Zato pa se bodo že kot mladi pionirski čimprej naučili pesmic v slavo režimu. Skozi vsa šolska leta jih bodo prepričevali, da se je vsa slovenska zgodovina začela pravzaprav med drugo svetovno vojno — po zaslugi komunistične partije. Če je bilo prej kaj dobrega storjeno, se je zahvaliti samo „naprednim silam“. Časopisi, radio, vsa druga obveščevalna sredstva, ves režimski propagandni aparat vsak dan krepki take izmišljotine. Otroci bo prezirljivo gledal na vero, na cerkev in duhovnike, ki naj bi bili — tako jih učijo — krivi vsega gorja na slovenski zemlji. Požrtvovalni župniki in katehetinje imajo sila težko nalogo, če naj pritegnejo k cerkvi in verouku zbegano mladino.

Pred par leti je mlad slovenski zdravnik iz Severne Amerike zaprosil za enoletno štipendijo na kardiološkem oddelku ljubljanske moderne klinike. Poleg

ZAHOD ZASEDA V BENETKAH

Vrhunska konferenca zahodnih velešil, ki se je ta teden razvijala v Benetkah, je pokazala sicer različne poglede zaveznikov na sedanje svetovne probleme, pa vendar pripravljenost in odprtost za dialog.

V italijansko mesto kanalov so prihiteli vodje vlad sedmih držav: ZDA, Zahodne Nemčije, Francije, Anglije, Italije, Japonske in Kanade. Ameriški predsednik je izrazil priliko in pripravil obširno evropsko turnejo. Opazovalci so pripisovali temu bolj volilni značaj. Domač Carterjev prestiž je zadnje čase zelo padel. Zato je v prvi vrsti moral poiskati sporazum s svojimi evropskimi zavezniki, ki so zadnje čase stali nekoliko oddaljeni, vsled kaj čudne ameriške zunanje politike.

Še pred sestankom v Benetkah se je Carter pomudil v Rimu, kjer se je sestal s papežem Janezom Pavlom II. Razgovor je trajal precej časa, vendar podrobnosti niso prišle v javnost. Po Benetkah bo Carter nadaljeval potovanje in v načrtu je tudi obisk Beograda, kar je logično, potem ko so vsi pogrešali njegovo prisotnost na Titovem pogrebu.

Razgovori v Benetkah so potekali mirno. Skupne zaključne točke niso presenetile nikogar. V prvi vrsti so izjavili, da je sovjetska vojaška prisotnost v Afganistanu „nesprejemljiva“ za zahodne velesile in so zahtevali dokončen umik sovjetskih čet iz te države. Potem so obsodili zračno piraterijo in končno objavili dokument gospodarske narave; temeljito bodo omejili potrošnjo petroleja, da tako ukinejo energetsko odvisnost zahoda od arabskih ležišč; vzporedno pa bodo razvijali svoje in nove energijske vire.

Kar se tiče Afganistana je Sovjetska zveza, istočasno zasedanjem zahodnjakov v Benetkah, objavila delni umik svojih sil iz Afganistana. Točno deset tisoč sovjetskih vojakov naj bi postopoma zapustilo Afganistan. To je sicer veliko, vendar zahodni opazovalci smatrajo, da se trenutno nahaja v okolici Kabula nad 35.000 sovjetskih vojakov, kakih 45.000 pa je razporejenih po afganskem ozemlju v bližini sovjetske meje. Tako skupno predstav-

NEKAJ POGLEDOV...
(Nad. s 1. str.)

Ameriki, Angliji in Afriki (Kairo). Poslal sem nešteto telegramov in kablov. Ako se prav spominjam, potrošili smo zadnje mesece pri SANS-u skoro 500 dolarjev samo za brzojave in telefon... ponovno sem govoril v Washingtonu in New Yorku po 3, 4, 5 in 6 ur brez prenehanja. To je bilo delo, pri katerem mi ni mogel nihče pomagati. Delalo se je 16 do 18 ur na dan. Doseglo se je precej. Resnica o partizanih je zmagala nad lažjo o Mihajloviću. Dosegli smo mnogo, a l. 1944 bo odločilno. (O tem delu je napisal lep članek Z. Novak v Vestniku l. 1963.)

Tine Debeljak

Med knjigami in revijami

LETOŠNJE MEDDOBJE

Izšla je dvojna številka 3/4 MEDDOBJA XVII letnik, ki pripada še letu 1979, in torej v zastanku za leto dni, kar se pri periodično izhajajočih publikacij zelo rado zgodi. Zdej ob tem izidu pa smo se spomnili, da nismo naznanili še prejšnjega zvezka št. 1, ki je izšel tudi že v letošnjem letu. Naj zato zdaj omenimo vsebinsko letošnjih treh zvezkov, v pričakovanju četrtega, s katerim naj bi se končno zaključil XVII. letnik.

„MEDDOBJE, št. 1“

Prejšnji zvezek št. 1 je začela — kot obvezni kasteljanski tekst slednje tukajšnje publikacije — izvirna Papeževa pesem v kasteljansčini Si vinieras, ki kaže Papežovo pozicijo že v novi čim preprostejši obliki, z močno pesniško poanto, pa tudi z našo vseljensko motiviko. Njej sledi pesem našega pesnika na Japonskem Vladimira Kosa Čolni z vonji srečnih rož, ki je pesniški priziv rožnatega spomina na nekdanje čase, ki jih ni več. — France Papež je tokrat nastopil kot prozaiščar z Borovci, ki ni ne novela ne črtica ne esej, ampak razpoloženo nekdanjega domobranca v gozdčku borovcev. V obujanju spominov doživi hipno vizijo

lja sovjetska moč v Afganistanu kakih osemdeset tisoč vojakov in čete, ki jih Moskva obljublja umakniti znašajo komaj petnajst odstotkov celotne sovjetske sile.

Ameriški zunanjepolitični svetovalec Poljak Brzezinski je posvaril zahod zlasti pred marksizmom tako ljubo „rotacijo“. Nevarnost je, da bi čete umaknili z okolice Kabula in jih pomaknili bolj proti sovjetski meji, vendar še vedno na afganskem ozemlju. Ali pa da bi namesto sovjetskih umaknjenih čet poslali kako divizijo sil varšavskega pakta.

Afganci medtem bolj zaupajo v svojo moč kot v zahodno pomoč. Zato so se v Švici sestali predstavniki afganskih upornih gibanj z zastopniki islamske zveze. Sklep tega sestanka je bil, da se bodo uporne skupine borile do konca. Afganci nikakor nočejo trpeti sovjetskega gospodstva. Temu priča tudi pobeg številnih članov afganske košarkarske reprezentance, ki so uskočili v Pakistan, da se jim ne bi bilo treba udeležiti moskovskih olimpijskih iger. Tistih, katerih se bodo zahodnjaki pridno udeležili.

Nekaj ni prav na svetu

Lahko bi postavili za primer kako drugo državo. Pa vzamemo Kolumbijo, v srcu latinske Amerike, kjer se trenutno razvija usodna igra, katere konec ne vidimo jasno. Že pred tedni je pritegnil pozornost raznih opazovalcev odlok kolumbijskega vrhovnega sodišča, po katerem ni kaznivno posedovanje raznih mamil, če so ta le namenjena osebni uporabi. To naj bi predpostavljalo dovoljenje za nekaznivo uporabo mamil po mili volji.

Pretekli petek 20. junija je kolumbijska Cerkev dvignila svoj glas in javno opozorila na to pravo grozodejstvo. V sklopu 35. splošnega zasedanja kolumbijskega episkopata je kardinal Anibal Muñoz Duque zahteval od vlade strogo kontrolo nad trgovanjem mamil. Dejal je, da je prava „mafia“ v ozadju tega gibanja mamil, ki izpodkopava zdrave temelje družbe in državo vodi v socialni in moralni kaos.

Istočasno je kardinal Muñoz Duque vlado opozoril tudi na dejstvo, da je večina učiteljev in vzgojiteljev marksistično usmerjenih in da uporabljajo pač

LA PRESENCIA ARGENTINA

Durante la reunión de los intendentes municipales de todo el país, hizo su exposición el subsecretario de Relaciones Exteriores comodoro Cavandoli. Refiriéndose al tema de los derechos humanos, dijo:

“La subversión se fijó como objetivo principal el aislamiento internacional del gobierno militar, mediante la política del repudio que tuvo eco en el caso de Chile. Para ello deseaba agregar a la incompreensión de algunos países de Occidente la firme condena ideológica de los países socialistas... Hoy podemos afirmar, que la presencia argentina en el concierto de las naciones es valorada, deseada, y su voz escuchada con respeto”.

MEDNARODNI TEDEN

TO NEDELJO, 29. junija, bo papež Janez Pavel II. pričel novo potovanje. To pot bo na vrsti Brazil, kjer bo obiskal številna mesta tako na jugu kot na severu države in otvoril narodni evharistični kongres v Fortaleza. Še pred tem potovanjem je Janez Pavel II. preteklo nedeljo oklical za blažene „pet herojev kršnanstva“, ki so misijonarili tako v Severni kot v Južni Ameriki.

BASKOVSKA teroristina organizacija ETA je napovedala novo „poletno“ teroristično kampanjo. Še vedno so v spominu lanski sezonski napadi, ki so pustili žalosten rezultat pet mrtvih in nad sto ranjenih v raznih bombnih atentatih širom španske obale ter na železniških postajah in letališčih.

V SALVADORJU se nadaljuje prava državljanska vojna. Sedaj je vodja salvadorske Cerkev, msgr. Arturo Rivera ostro zanikal vladne obtožbe, da bi bili jezuiti zapleteni v prevratno delovanje ter da bi vodili finančne zadeve in posredovali orožje gverilskim skupinam.

svoje katedre za vzgojo v marksističnem duhu.

Potem, ko je spregovorila Cerkev, je kolumbijski dopisnik ekvatorskega dnevnika „El Comercio“ prav tako obtožil, da je problem mamil globoko zajedel kolumbijsko družbo. Podkupovanje in korupcija da je pričela razjedati tudi že najvišje vladne kroge. Zaradi svoje gospodarske moči je skupina trgovcev z mamili vrgla iz ravnovesja vse socialno in politično življenje v v Kolumbiji. Kdo naj temu napravi konec?

Socialno razdejanje, politična korupcija, napredovanje marksizma. Obstaja kaka povezava med enim in drugim? Kam vse to vodi? Opazovalci se boje novega požara v latinski Ameriki, ki očitno ni pripravljena ne na virus mamil ne na marksistično kugo.

V INDIJI je v letalski nesreči umrl 34-letni sin ministrske predsednice Indire Gandhi. Polemična figura, bil je vzrok njenega političnega padesa, pa tudi graditelj njenega povratka na oblast.

njej, kjer govori o genezi te zanimive pesmi in njenih inačicah; pa tudi o španskem in prvem slovenskem proznem prevodu. Ta je izšel malo prej v Slovenskem glasu (1979) in ne ustreza ne kot prevod in ne smiselno. Pozneje je izšel še nov ritmični a ne rimani prevod anonimnega prevajalca v Kolarju Goriške Mohorjeve družbe za l. 1980, ki bi ga kazalo še primerjati z Debeljakovim, kajti zdi se mi, da je delan po laškem prevodu. — Znanstvene razprave tokrat predstavlja dr. V. Brumen s Filozofskimi premišljajmi, kjer ob Rotov pregled slovenske zdomske filozofije v „Drugi vrsti“ dodaja svoje pripombe, ki se tičejo spekulativne filozofije in sodobnosti zdomske filozofije. — V oddelku Kritika ocenjuje F. Papež Mauerjevo pesniško zbirko in K. Rakovec Pahorjev roman Spopad s pomladjo. Vsekakor bi kritične ocene morale biti številnejše. — V zapiskih je priobčen članek J. Gruma o Kočevski izdaji duhovnikov in bogoslovcev, pač zaradi dveh literatov, ki sta tu udeležena na nasprotnih straneh: Kocbeka in Mauerja, kar ima politično in lit. zgodovinsko velik pomen. —

„MEDDOBJE, zv. 3-4“

Dvojni zvezek 3/4 predstavlja v kasteljanski uvodni pesmi novega mladega Slovenca Pavla Štruklja, ki pesni v kasteljansčini in se uveljavlja tudi kot moderni risar v Comodoru Rivadaviji. Tam se je pojavil tudi že z lastno zbir-

IZ ŽIVLJENJA IN DOGAJANJA V ARGENTINI

Te dni se je razvijalo v Buenos Airesu prvo zasedanje županov, ki mu je predsedoval notranji minister general Albano Harguindeguy. Izmed vseh točk, ki so jih na tem zborovanju obravnavali ali konceptov, ki smo jih slišali iz ust raznih osebnosti, je gotovo najbolj zanimiva vzpodbuda notranjega ministra, naj se vključi čim več in čim zmožnejše civiliste na vodilna mesta.

Dejstvo je, da se prav na občinski ravni kaže prvi poizkus „demokratizacije“ sedanje vlade. bolj kaže tendenca, da se občine in njih oblast prepusti v civilnih rokah. Tako imamo vrsto županov, ki so že svoj čas kot predstavniki raznih političnih strank vršili te funkcije, in jih sedaj znova po mandatu vojaške vlade.

Ministrov poziv, naj se vključuje nove vrste civilistov na odločilna mesta kaže na namen sedanje vlade, da naj ta vključitev počasi preseže občinsko raven in seže tudi na provincijske vlade. Tudi ni prvič, da razni opazovalci ugotavljajo, da bomo morda po zamjenavi sedanjega predsednika po marcu prihodnjega leta doživeli tudi prve nastope civilistov na guvernerske položaje. Te napovedi imajo gotovo trdno podlago, čeprav je rok njih izvedbe še precej nejasen.

Ta svojevrsten način „demokratizacije“, ki bi ji pravzaprav morali reči „civilizacije“, ni originalen. Isto idejo je imel svoj čas tudi že general Onganía, pa ga je čas prehitel in je moral prej zapustiti oblast kot pa bi lahko izvedel svoj načrt. Tudi sedanjo vlado muja hitra izvedba, saj je politični pritisk vedno večji.

Eden glavnih pobudnikov te poslanice, predsednik peronističnega strankinega kongresa Eloy Camus, je nekaj dni pozneje z veseljem in optimizmom izjavil, da „je edinstvo peronističnega gibanje že dejstvo“. To je do neke mere res, a res je tudi, da je besedno enotnost peronizma laže doseči kot pa enoten praktični nastop, določitev enotnih kandidatih list in sestavo enotnega vladnega načrta. Dokaze teh zaprek lahko najdemo v gremializmu, ki sicer ves peronističen, ne najde enotnega skupnega izraza kakor hitro pride na dnevni red vprašanje konkretne nastopa.

Kar se tiče poslanice same, je v njej zaznati presenetljivo novost. Peronisti govore o napakah iz preteklosti. Indirektno priznajo, da so jih tudi oni (a ne samo oni) zakrivali, pa zatrjujejo, da te napake niso vzrok, da se peronizem izbriše iz politične pozornice. Je to ena prvih javnih izpovedi peronizma, s katero priznava, da stvari za njih vlade niso bile vse idealne. Peronisti tudi iščejo skupne točke z ostalimi političnimi skupinami. Saj so javno pritegnili k desarrollistični kritiki, ter indirektno povzeli tudi Onganijeve zahteve, ko so zapisali, da

mora „vojaška oblast biti podvržena civilni politični oblasti. Kar se pa ostalega dela dokumenta tiče, je pač zelo ostra kritika načrtov in dela sedanje ekonomske ekipe.

Vsa zadeva teh poslanic, izjav in dokumentov kaže, po našem gledanju, da so njih avtorji obremenjeni s težko preteklostjo. Težko je pristati na Onganijeve zahteve po podvrženju vojaških stvari civilnim oblastem, ko je bil on pobudnik strmoglavljenja ustavne vlade za časa radikalov. In človek zmigne z rameni, ko peronisti govore o dejstvu, da vlada v štirih letih „neomejne oblasti“ ni bila zmožna znižati inflacijo pod stoo odstotno število, ko oni v treh letih prav tako neomejne oblasti (imeji so večino v obeh zbornicah in skoraj popolno zaslobbo ali vsaj pasivnost ostalih strank) ne le da niso gospodarstva uredili, pač pa inflacijo pogнали na tri desetine mesečno. A sedaj je na njih vrsta da kritizirajo, in tako se piše zgodovina.

Medtem so vojaške oblasti zaposlene z različnimi problemi. Prvi teh je delo komisije za ureditev južnih mejnih problemov s Čilom. Te dni sta prihitela iz Rima v Buenos Aires glavna člana argentinskega zastopstva Ricardo Etcheverry Boneo in Guillermo Muncayo. Z domačimi vojaškimi oblastmi bosta pregledala dosedanje delo in kaj storiiti spriču prvih konkretnih korakov do končne rešitve. Pred dnevi je v Čilu general Pinchet izjavil, da „že doživljamo prve pozitivne korake k rešitvi“. Seveda mnenje „pozitivne“ je odvisno od katere strani ga gledamo. Dejstvo je, da v vseh zainteresiranih krogih vlada vedno večji optimizem nad vatikanskim posredovanjem in mirno rešitvijo problema. Po drugi strani se je v Vatikanu govorilo, da bo papež Janez Pavel II. sprejel zastopnike obeh držav v mesecu avgustu in se z njimi pomenil o poteku razgovorov in možnosti rešitve. Mendoški nadškof Rubelo je objavil, da bo prihodnje leto 1981 papež obiskal Argentino in Čile. To bo seveda mogoče le, ako se dotlej pride do mirne in dokončne rešitve mejnega problema. Ergo, v Vatikanu obstaja upanje, da do takega zaključka pride, in verjetno še letos. Bodimo optimisti.

Še zadnje: preteklo nedeljo je san-tafeški nadškof msgr. Zazpe v svojih običajnih nedeljskih radijskih pogovorih izrazil željo, da bi v Argentini nekoliko humanizirali gospodarstvo. Idejo je napeljal na zadnje pastirsko pismo brazilskih škofov, katerega je pohvalil in stavil za vzor. Cilj gospodarstva naj ne bi bili le finančni ali proračunski uspehi, marveč človek in njegovo blagostanje. Kot običajno pravimo, da bi vsi lahko živeli „človeka vredno življenje“. Pač temeljna zadeva, ki jo stalno poudarja socialni nauk Cerkev in ki jo premnogi gospodarstveniki, pa tudi politiki, kaj preradi pozabijo...

pisno, reportersko, kakor se je verjetno resnično dogajalo, ni pa zato v delu dramatične napetosti in ne človeškega konflikta, ki bi dvignil statični opis v človeško duhovno problematiko, komaj v slutnjo rahle ljubezni. — Detelova črtica, ali kako bi imenoval njegov prispevek, je zanimiv v toliko, da pokaže, kako majhen dogodek vzbudi v duševnosti človeka sanjske halucinacije z vse polno vprašanji, v zvezi z njegovo bolečino. — Opis bratove nove maše, kakor je slovesnost opisala Milena Merlakova, je vsebolj reportažni dokument kot v umetnostno dvignjeno doživetje. — Gotovo najboljša proza je donesek hrvatske pisateljice Marice Meštrovičeve, hčerke kiparja Meštrovića, črtica Mirogoj, ki je v izvirniku napisana v kasteljansčini in jo je poslovenil Nikolaj Jeločnik.

Močnejši so doneski znanstvenikov. Prof. dr. V. Brumen nadaljuje svoje Filozofsko premišljevanje (II.), kjer na svoj značilen analitični način izpeljuje misli o razmerju med filozofiji učitelji in učenci in o nevarnosti, ki preti filozofu, če se v vsem nasloni na učitelja, pa tudi, če iz prevelikega branja drugih ne more iz ekleticizma v svojo lastno „podobo“, osebnostno filozofijo. Lep sestavek za „uvod“ v filozofijo na temelju njegovega lastnega filozofskega razvoja. — Cistercijanec p. Maver Grebenc, znani zgodovinar stiških cistercijancev, je napisal čisto znanstveno razpravo o Stiških opatih v prvi polovici 15. st. Na podlagi raz-